

Przedmiotowy system oceniania

*z przedmiotu „Geografia” w szkole podstawowej w roku szkolnym 2023/24
nauczyciel prowadzący zajęcia: Piotr Czembrowski*

1. Zasady ogólne

System oceniania ma za zadanie umożliwić obiektywną ocenę wiedzy i zaangażowania ucznia na lekcjach geografii i ustalić zasady pracy na zajęciach. Informuje również o formach oceniania, wymaganiach w stosunku do ucznia oraz jego prawach. System jest zgodny ze statutem Szkoły Podstawowej w Mirsku i określonymi w nim zasadami oceniania.

- a) Ustala się następujące formy sprawdzania wiedzy i umiejętności ucznia: sprawdzian, praca klasowa, odpowiedź ustna, ćwiczenie terenowe, aktywność na lekcji (karta pracy, udział w dyskusji i inne), praca domowa (sprawdzana w formie sprawdzianu, odpowiedzi lub w trakcie sprawdzania zeszytu), praca grupowa, projekt.
- b) Praca pisemna sprawdzająca umiejętności i wiedzę z zakresu przekraczającego trzy ostatnie lekcje musi być zapowiedziana i zapisana w dzienniku lekcyjnym przynajmniej z tygodniowym wyprzedzeniem. Inne formy sprawdzania wiedzy i umiejętności nie muszą być zapowiadane.
- c) Podczas sprawdzania umiejętności i wiedzy z zakresu nie przekraczającego trzech ostatnich lekcji (odpowiedź ustna lub praca pisemna) uczeń jest zobowiązany znać elementarne zagadnienia niezbędne do efektywnej pracy, które nie musiały wystąpić na trzech ostatnich lekcjach.
- d) Uczniowie korzystający z niedozwolonych pomocy podczas prac pisemnych i odpowiedzi ustnych (ściągnięcie, podpowiadanie) otrzymują ocenę niedostateczną niezależnie od stopnia zaawansowania pracy lub wyczerpania tematu odpowiedzi do momentu ujawnienia niesamodzielnej pracy ucznia.
- e) Oceniona praca pisemna pozostaje do dyspozycji nauczyciela, a uczeń ma prawo do wykonania jej kopii lub fotokopii.

2. Wymagania edukacyjne

- a) Ogólne wymagania programowe z geografii na poszczególne oceny
 - Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania, pomysłowo i oryginalnie rozwiązuje nietypowe zadania, posiada wiedzę objętą obowiązującym programem nauczania oraz spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą.
 - Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który w stopniu wyczerpującym opanował materiał przewidziany w podstawie programowej dla danej klasy oraz praktycznie stosuje umiejętności z zakresu kluczowych kompetencji w edukacji geograficznej. W szczególności: przygotowanie ucznia do lekcji jest pełne, wszechstronne oraz systematyczne, sprawnie posługuje się wiadomościami i zdobytymi umiejętnościami, podczas wypowiedzi ustnej samodzielnie potrafi interpretować omawiane zagadnienie, jego wypowiedź jest ładna, ciekawa i poprawna pod względem merytorycznym, stylistycznym i gramatycznym, samodzielnie dokonuje interpretacji treści mapy i innych materiałów źródłowych, obok prawidłowego wnioskowania przeprowadza proste analizy zjawisk, potrafi zastosować wiedzę w praktycznym działaniu, chętnie wykonuje zadania i prace dodatkowe, wykorzystuje różne źródła

informacji do pogłębiania swojej wiedzy, bierze aktywny udział w przedsięwzięciach o charakterze środowiskowym, wnosi twórczy wkład w realizację zadań oraz omawianych zagadnień, pracuje nad własnym rozwojem lub bierze aktywny udział w konkursach o treściach geograficznych lub pokrewnych.

- Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności w stopniu dobrym. W szczególności: pracuje systematycznie, a jego przygotowanie, choć pełne jest różne jakościowo, posiada dobrą orientację na mapie świata, czyta ze zrozumieniem mapy tematyczne, dokonuje poprawnych interpretacji różnorodnych tekstów źródłowych, udziela zasadniczo samodzielnie odpowiedzi, choć mogą uwidaczniać się niewielkie braki w wiedzy lub wypowiedź nie wyczerpuje omawianego zagadnienia, wiadomości i umiejętności podstawowe są dla niego zrozumiałe, potrafi samodzielnie rozwiązywać zadania o pewnym stopniu trudności tu: treści przystępne, średnio trudne, wykonuje wszystkie obliczenia stosowane w geografii, dostrzega zależności przyczynowo-skutkowe, łączy zagadnienia w logiczne ciągi, opanował umiejętność dokonywania interpretacji prostych zjawisk przedstawianych graficznie, w mowie żywej i pisanej posługuje się językiem poprawnym pod względem merytorycznym, stylistycznym i gramatycznym, potrafi wartościować działalność człowieka w środowisku, aktywnie i efektywnie pracuje i współpracuje w zespołach grupowych, chętnie wykonuje dodatkowe zadania.
- Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który opanował podstawowe wiadomości i wybrane umiejętności określone podstawą programową. W szczególności: posiada podstawową orientację na mapie i w przestrzeni geograficznej, poprawnie wyraża swoje myśli w prostych i typowych przykładach w mowie żywej i pisanej, przy wypowiedzi widać nieliczne błędy, odpowiedź ustna odbywa się przy pomocy nauczyciela zadającego kolejne pytania, samodzielnie i w grupie rozwiązuje poprawnie nieskomplikowane polecenia, potrafi naśladować podobne rozwiązania w analogicznych sytuacjach, wartościuje elementy działalności człowieka w środowisku, poprawnie odczytuje dane z tekstu, rysunków, diagramów, tabel, przetwarza proste dane na wykresy, wykonuje wybrane, proste obliczenia stosowane w geografii, z pomocą nauczyciela poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania sytuacji problemowych.
- Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który ma braki w wymaganiach koniecznych z zakresu wiadomości i umiejętności. Natomiast opanował w stopniu elementarnym umiejętność czytania map, posiada elementarną orientację na mapie świata, Europy i Polski, posługuje się w stopniu elementarnym słownictwem i terminologią geograficzną w mowie żywej i pisanej, samodzielnie rozwiązuje i wykonuje zadania o niewielkim stopniu trudności, przejawia chęć i gotowość pracy i współpracy, umie wykorzystać różne źródła informacji, przy czym objawia się to jako praca odtwórcza, wskazująca na słabe zrozumienie polecenia, nadrabia zaległości, przy pomocy nauczyciela udziela odpowiedzi na proste pytania.
- Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował niezbędnych wiadomości i umiejętności zawartych w wymaganiach podstawy programowej dla szkoły podstawowej – potrzebnych do kontynuowania nauki. W szczególności: wykazuje brak systematyczności i chęci do nauki, nie posiada podstawowej orientacji na mapie, nie wykonuje zadań domowych, nie potrafi samodzielnie korzystać z różnych źródeł, w tym treści podręcznika, nie pracuje na lekcji, nie potrafi rozwiązać zadań teoretycznych i praktycznych o elementarnym stopniu trudności samodzielnie, w grupie lub nawet przy pomocy nauczyciela, nie udziela prawidłowych odpowiedzi na większość zadanych mu pytań.

3. Kryteria wystawiania oceny śródrocznej oraz rocznej

- a) Przy wystawianiu oceny śródrocznej i rocznej nauczyciel bierze pod uwagę stopień opanowania poszczególnych działów tematycznych i umiejętności, oceniany na podstawie różnych form sprawdzania wiadomości i umiejętności oraz określonych wymagań edukacyjnych.
- b) Ocena śródroczna i roczna jest wystawiana na podstawie średniej ważonej ocen cząstkowych uzyskanych odpowiednio w pierwszym semestrze lub w całym roku szkolnym.
- c) Poszczególne oceny cząstkowe mają swoją wagę, czyli wartość: krótka praca pisemna – przewidziana na czas do 20 minut (waga 2), dłuższa praca pisemna – przewidziana na czas dłuższy niż 20 minut (waga 3), odpowiedź ustna (waga 2), ćwiczenie praktyczne (waga 3), aktywność na zajęciach (waga 1), praca grupowa (waga 1), projekt (waga 4), oceny, które zostały poprawione poprzez uzyskanie oceny wyższej (waga 1). Dopuszcza się w uzasadnionych sytuacjach wprowadzenie oceniania również innych aktywności ucznia wraz z ustaleniem wagi tych ocen.
- d) Ocenę końcową ustala się po obliczeniu średniej ważonej wg wzoru

$$\bar{X}_w = \frac{ocena1 \cdot waga1 + ocena2 \cdot waga2 + \dots + ocena_x \cdot waga_x}{waga1 + waga2 + \dots + waga_x}$$

- e) uczeń uzyskuje ocenę: niedostateczną gdy $\bar{X}_w < 1,6$; dopuszczającą gdy $1,6 \leq \bar{X}_w < 2,6$; dostateczną gdy $2,6 \leq \bar{X}_w < 3,6$; dobrą gdy $3,6 \leq \bar{X}_w < 4,6$; bardzo dobrą gdy $4,6 \leq \bar{X}_w < 5,6$; celującą gdy $5,6 \leq \bar{X}_w$.
- f) ocena śródroczna lub roczna może być podwyższona przez nauczyciela do oceny o jeden wyższej w przypadku, gdy uczeń osiągnął sukcesy w konkursach geograficznych lub inne sukcesy związane z geografiami.